

AKTUALNOŚCI

OKM – stan prac

Po wzniesieniu murów budynek Ośrodka Kultury Morskiej przy gdańskim Żurawiu został szczelnie owinięty siatką ochronną, dlatego na pierwszy rzut oka nie widać zmian, jakie systematycznie zachodzą na budowie. Tymczasem zamontowano już częściowo szklane fasady i osadzono większość okien. Na dachach kładziona jest dachówka, a w holu głównym powstają podkonstrukcje pod dachy szklane. Także wewnątrz budynku prace szybko postępują: wykonywane są wylewki posadzek, m.in. w przyszyłych salach ekspozycyjnych. Montowane są instalacje elektryczne i wentylacyjne. Trwają ostatnie ustalenia dotyczące szczegółów wykończeniowych: wybierane są posadzki, drewno na podłogę, drzwi, klamki itp. Prace podjął też zespół merytoryczny odpowiedzialny za przygotowanie ekspozycji na uroczyste otwarcie tego najnowszego Oddziału CMM.

Budynek OKM – stan na koniec stycznia 2011 r. Fot. Bernadeta Galus

Nadmorskie krajobrazy

Z udziałem Konsula Generalnego RFN w Gdańsku Joachima Bleickera oraz wicekonsula Gerda Fensterseifera odbył się 11 stycznia w Spichlerzach na Ołowiance wernisaż wystawy obrazów grupy Norddeutsche Realisten. Ekspozycja zatytułowana „Nadmorskie krajobrazy” prezentuje prace powstałe w trakcie zeszłorocznego pleneru malarskiego, zorganizowanego w Łebie i okolicach przez Konsulat Generalny RFN w Gdańsku i Bibliotekę Miejską w Łebie, w której po raz pierwszy grupa Norddeutsche Realisten wystawiała swe dzieła. Nawiązywanie w twórczości do XIX-wiecznych tradycji malarskich jest – jak stwierdziła w trakcie wernisażu komisarz wystawy Kamila Jezierewska z Działu Edukacji CMM – dość ryzykowne w świecie dzisiejszej sztuki, goniącej za bezwzględną nowoczesnością form, jednak efekty tych odwołań paradoksalnie okazują się oryginalne i świeże. Ekspozycję będzie można oglądać w CMM do 6 lutego.

Konsul Generalny RFN w Gdańsku Joachim Bleicker na wernisażu ekspozycji „Nadmorskie krajobrazy”. Fot. Paweł Józwiak

Koleđowanie na dobry Nowy Rok

W ostatnią sobotę stycznia w Spichlerzach na Ołowiance zabrzmiały najpiękniejsze polskie koleđy i pastorałki w wykonaniu sopranistki Ewy Komorowskiej i pianisty Macieja Gańskiego. Był to kolejny koncert z cyklu „Muzyka na wodzie”, nawiązujący do kilkunastoletniej już tradycji koleđowych spotkań w naszym Muzeum, zainicjowanych przez Marka Wysoczyńskiego (obecnie prowadzącego Biuro Promocji Kultury). Utwory wybrała sama artystka – były to jej ulubione pieśni, które zadziwiają nie tylko muzyką, ale także aktualnymi słowami. Koncert „Dobre koleđy na dobry rok” cieszył się dużym zainteresowaniem publiczności – wśród wielu znakomitych gości był ksiądz arcybiskup Tadeusz Gołowski, który po muzycznej uczcie obdarował zebranych ciepłym słowem, z charakterystyczną dla siebie nutą humoru. W czasie wieczoru pełnego refleksji, w miłej i serdecznej atmosferze odśpiewano razem z artystami *Wśród nocnej ciszy*.

Wrak na plaży

Zaalarmowani przez mieszkańców gminy Łeba, donoszących o drewnianym wraku statku leżącym na plaży 7 km na wschód od Łeby, pracownicy Działu Badań Podwodnych CMM, dr Waldemar Ossowski i Tomasz Bednarz, wraz z dwoma studentami archeologii odbywającymi praktykę w Dziale oraz dwoma geodetami, 18 stycznia udali się we wskazane miejsce. Wykonano szkic elementów konstrukcyjnych wraku, dokumentację fotograficzną i filmową oraz pomiary geodezyjne, które posłużą do sporządzenia komputerowego modelu obiektu. Pobrano także 10 prób drewna do badań dendrochronologicznych. Zachowane elementy konstrukcyjne wskazują na statek o długości ponad 30 metrów, zbudowany z drewna sosnowego, z łączeniami za pomocą metalowych bolców (trzpieni) oraz drewnianych kołków. Prawdopodobnie są to pozostałości żaglowca z XIX wieku – bardziej precyzyjnie będzie można datować wrak na podstawie badań dendrochronologicznych, których wyniki znane będą pod koniec lutego. Wtedy też będzie można zobaczyć komputerowy model obiektu.

PODSUMOWANIE ROKU 2010

Sprawozdanie z działalności merytorycznej CMM w 2010 roku zawiera informacje i dane liczbowe, dzięki którym można dokonać pewnego podsumowania pięćdziesiątego już roku pracy naszej instytucji. Rekordowy pod względem frekwencji rok 2007 niestety nie powtórzył się – we wszystkich oddziałach CMM odnotowano 236 032 zwiedzających, co oznacza spadek w porównaniu do 2009 roku o prawie 10 tys. Dwa oddziały zanotowały jednak wzrost frekwencji: Żuraw (nieznaczny) i Muzeum Wisły (o prawie 30 procent). Warto zauważyć, że nasz tczewski Oddział zwiedza coraz więcej osób – od czasu otwarcia tej placówki po remoncie, pomimo nadal trwających prac nad ekspozycją stałą, frekwencja w Muzeum Wisły systematycznie rośnie, a jego potencjału pod tym względem dowodzi też najwyższa spośród wszystkich oddziałów CMM liczba uczestników majowej Nocy Muzeów (ponad 5 tys.). Najwięcej zwiedzających w minionym roku miał tradycyjnie „Dar Pomorza” (96 935 osób), natomiast spośród gdańskich oddziałów – Spichlerze na Ołowiance (27 993).

Dwa największe przedsięwzięcia wystawiennicze w roku jubileuszowym to: ósma odsłona cyklu „Polscy artyści o morzu” – monograficzna ekspozycja „Morze Antoniego Suchanka”, na którą złożyło się ponad 90 prac tego słynnego marynisty, wyłączone ze zbiorów własnych CMM oraz międzynarodowa wy-

stawa „1 morze – 4 opowieści”, zorganizowana w ramach projektu UE SeaSide. Interesujące ekspozycje pojawiły się także w naszych oddziałach: na „Darze Pomorza” na przykład zobaczyć można było panoramy tego zabytkowego żaglowca, autorstwa fotografika Dariusza Kuli, natomiast nadal trwa ekspozycja „Podróże Daru Pomorza”, której podstawą są unikatowe, archiwalne zdjęcia z kolekcji prywatnych.

Poza wystawą „1 morze – 4 opowieści”, wędrującą na trasie Rostok – Gdańsk – Karlskrona – Kłajpeda, na której oglądać można zabytki z naszych kolekcji, eksponaty ze zbiorów CMM prezentowane były też w Paryżu, w Muzeum Marynarki (łódź żaglowa z Malabaru) oraz w Whitby, w Muzeum Jamesa Cooka (przykłady XVIII-wiecznych ubrań marynarskich, pochodzących z wraka statku „General Carleton”).

Łódź z Malabaru na ekspozycji w Paryżu. Fot. z archiwum Muzeum Marynarki w Paryżu

Zeszłoroczne archeologiczne badania podwodne koncentrowały się głównie na oględzinach wraków odkrytych w trakcie prac Urzędu Morskiego w Gdańsku. M.in. w listopadzie przeprowadzono wstępne badania ośmiu wraków zlokalizowanych w okolicy Westerplatte, z których jeden pochodzi z końca XIV wieku. We wrześniu natomiast, ze względu na zagrożenie nielegalną eksploracją wraku z XVI wieku, oznaczonego jako F.53.15, wydobyto z niego 44 zabytki ruchome (naczynia ceramiczne i miedziane). Obecnie są one poddawane konserwacji, po zakończeniu której trafią do Działu Historii Żeglugi i Handlu Morskiego CMM.

Wspomniana grupa zabytków archeologicznych mieści się w liczbie 690 eksponatów, o które w 2010 roku wzbogaciły się kolekcje CMM. O najciekawszych z nich (a niemal wyłącznie pochodzą one z darów) pisaliśmy na bieżąco, jednak warto wspomnieć jeszcze dwa: model typowej galery śródziemnomorskiej z 1571 roku, w skali 1:50, wykonany współcześnie oraz oryginalną dziobnicę z żaglowca „General Zaruski”, pozyskaną w trakcie remontu tej zabytkowej jednostki.

Model pancernika „Retvizan”, który zasilł kolekcje CMM w 2010 roku, prezentowany jest obecnie na ekspozycji „Polacy na morzach świata” w Spichlerzach na Ołowiance. Pancernik, dowodzony przez kmdra Edwarda Szczęsnowicza, wstąpił się obroną twierdzy Port Arthur w 1904 roku, w czasie wojny rosyjsko-japońskiej. Fot. Bernadeta Galus

Wyjątkowo obfitujący w wydarzenia był zeszłoroczny maj. Od 12 do 14 maja trwała jubileuszowa, X Konferencja Polskiego Muzealnictwa Morskiego i Rzecznego, którą gościło Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu – na tej konferencji aż 9 referatów wygłosili przedstawiciele CMM. W trakcie Europejskiej Nocy Muzeów (15/16 maja) pobity został rekord frekwencji: do oddziałów CMM przybyło prawie 13 tys. gości. 19 maja odbyła się międzynarodowa konferencja „Pływające dziedzictwo morskie. Żywa historia morska”, poświęcona zabytkowym statkom i okrętom. Dzień później hucznie obchodziliśmy Europejski Dzień Morza: na nabrzeżu Ołowianki trwały konkursy i pokazy, a po Motławie ścigały się smocze łodzie obsadzone przez pracowników Urzędu Miejskiego, Muzeum Historycznego i CMM. 21 maja odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Ośrodka Kultury Morskiej, z udziałem Ambasadora Królestwa Norwegii Enoka Nygaarda i Podsekretarz Stanu w MKiDN Moniki Smoleń. Koniec miesiąca natomiast należał do VIII Bałtyckiego Festiwalu Nauki, na który CMM przygotowało wernisaż ekspozycji „Morze Antoniego Suchanka” i prezentacje na pikniku naukowym w Gdyni.

Noc Muzeów w Muzeum Wisły w Tczewie: warsztaty średniowieczne przygotowane przez zespół Truso. Fot. Ewa Sidor

Reprezentacja CMM w wyścigu smoczycy łodzi, zorganizowanym z okazji Europejskiego Dnia Morza. Fot. Andrzej Radomski

Przez cały rok natomiast trwała intensywna praca edukacyjna. Sporym zainteresowaniem cieszył się cykl „50 spotkań na 50-lecie”, pomyślany jako prezentacja najciekawszych zabytków ze zbiorów CMM oraz prac konserwatorskich i archeologicznych. W lekcjach muzealnych i warsztatach szkoleniowych wzięło udział prawie 7 tys. uczniów, głównie szkół podstawowych i gimnazjów. Po oddziałach CMM oprowadzono ponad 20 tys. osób. Cieszy aktywność edukacyjna Muzeum Wisły w Tczewie, w którym zrealizowano zajęcia dla 1742 osób, w tym dużej w porównaniu z innymi oddziałami grupy licealistów, a oprowadzono prawie 8,5 tys. zwiedzających.

ZAPROSZENIA

Walentynkowy koncert

Adam Wendt (saksofon), Paweł Zagańczyk (akordeon), Jarosław Stokowski (kontrabas) i Joachim Łuczak (skrzypce) zagrają walentynkowy koncert na jazzową nutę, którego program został opracowany specjalnie z myślą o zakochanych. Zapraszamy 13 lutego o godz. 18.00 do Spichlerzy na Ołowiance.